

A társadalmi kompetenciák fejlesztése I.

Felhasznált és ajánlott irodalom

- Makádi M. (2009): A kompetenciaalapú pedagógia lehetőségei a tanítási-tanulási folyamatban. Mozaik Kiadó
- Makádi M. (2015): Kompetenciafejlesztő földrajztanítás. Összefoglaló szakmódszertani tanulmány. ELTE TTK FFI.
- Németh Gáborné (2008): A szociális kompetencia fejlesztésének lehetőségei az iskolában (<http://epa.oszk.hu/00000/00035/00120/2008-01-ta-Nemeth-Szocialis.html>)

Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják.

(Nemzeti alaptanterv, 2012)

A kulcskompetenciák

- Csak az iskolarendszer egészében bontakozhatnak ki, de minden tantárgynak és oktatójának részt kell vállalnia a fejlesztésükben.
- Hosszú évek kitartó fejlesztő munkájára van szükség.
- Csak szisztematikusan és fokozatosan egymásra épülő rendszerben valósulhat meg, rendszeres tanári és tanulói tevékenységfolyamat eredményeként.
- Fejlesztésük mindig (minden évfolyamon, minden témakörben, minden közösségben, minden tanulónál) aktuális.

A társadalmi kompetenciák

Szociális és állampolgári kompetencia

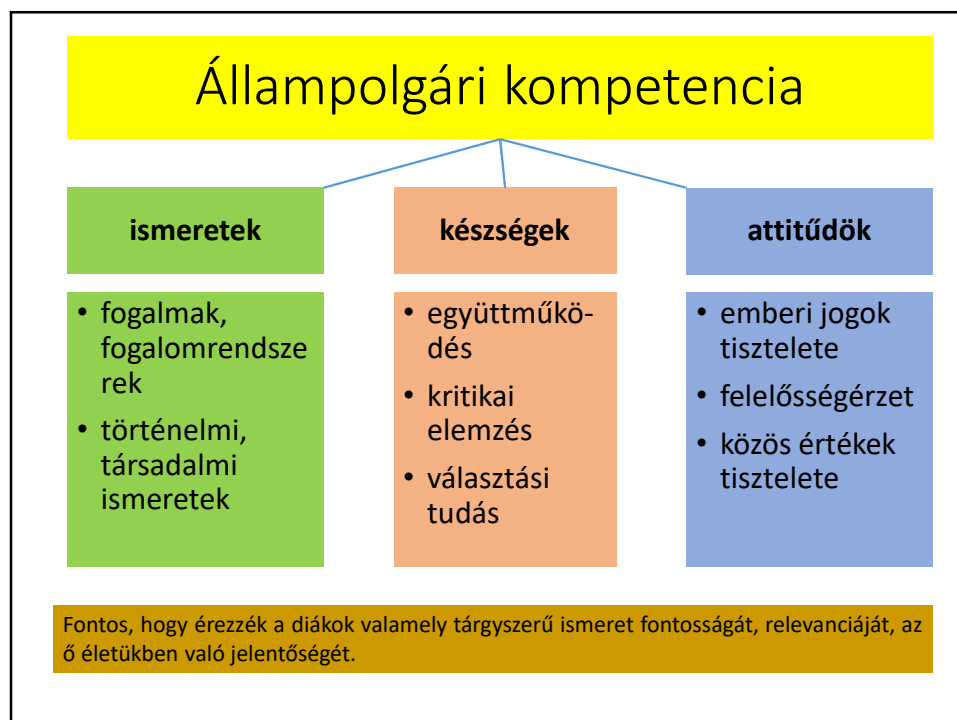
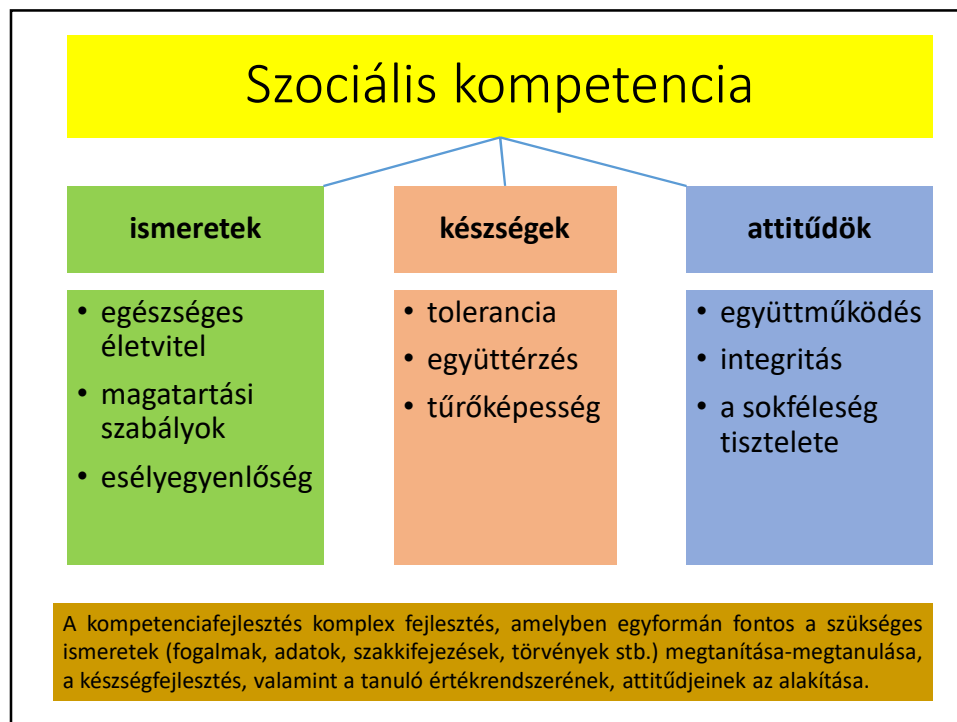
Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Kezdeményező- és vállalkozóképesség

Interkulturális kompetencia

Arra teszi képessé az embert, hogy harmonikusan éljen, beilleszkedjen közösségekbe, hatékony és építő módon vegyen részt a társadalmi és szakmai életben.

A szociális kompetencia fejlődését befolyásoló tényezők

Németh Gáborné, 2008

1. Az egyén személyiségéből fakadó tényezők:

- pozitív önértékelés
- a pozitív attitűd
- mások elfogadása

2. A család által képviselt tényezők, pl:

- pozitív szülő-gyermek viszony
- az apa és az anya szociális kompetenciája
- megfelelő szülői elvárások
- pozitív szülői modellnyújtás
- meleg elfogadó, támogató családi környezet

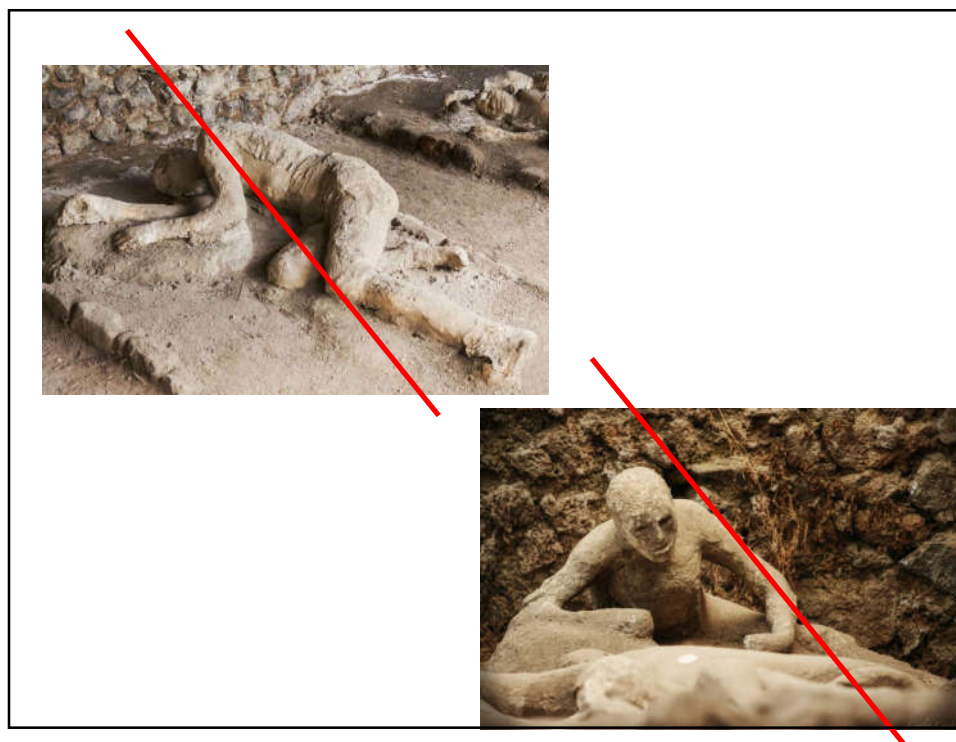
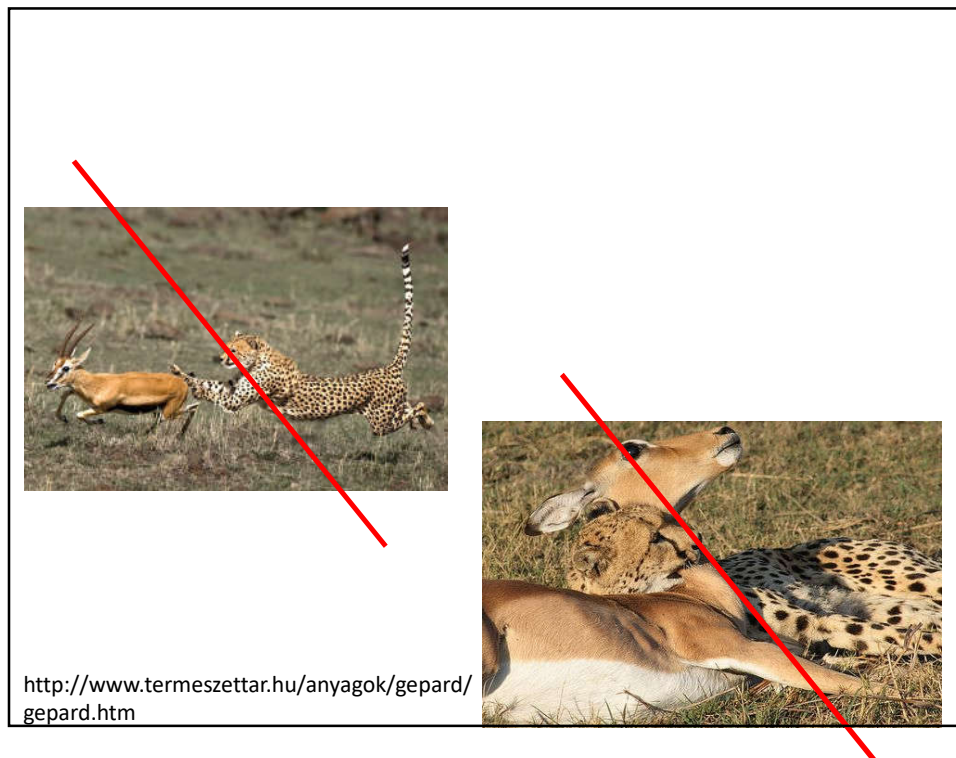

3. Az iskolai környezetből fakadó tényezők

I. Empatikus készség

I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján
(1. szint) Élőlény vagyok

I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján
(1. szint) Élőlény vagyok

A feladat célja:

A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt személlyel /élőlénnyel, bele tudja élni magát a helyzetébe, és meg tudja azt fogalmazni.

Feladatleírás:

Figyeld meg a képet! Képzeld magad a vörös panda helyébe! Írd le a képről eszedbe jutó gondolataidat olyan sorrendben, ahogyan jönnek!

I. Empatikus készség

Elvárható teljesítmény:

Kimerítő volt ez a nap, jól esik csak úgy elengedni magamat e magas ágon. Mindjárt lecsukódik a szemem és aludni fogok, de sebaj, úgyis teleettem már magam.

I. Empatikus készség

**Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján
(1. szint) Élőlény vagyok**

A feladat célja:

A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt személlyel /élőlénnyel, bele tudja élni magát a helyzetébe, és meg tudja azt fogalmazni.

Feladatleírás:

Figyeld meg a képet! Képzeld magad a panda helyébe! Írd le a képről eszedbe jutó gondolataidat olyan sorrendben, ahogyan jönnek!

I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján (1. szint) Élőlény vagyok

A feladat célja:

A tanuló egy filmrészlet alapján azonosulni tudjon a látott személyekkel, bele tudja élni magát a helyzetükbe, és meg tudja azt fogalmazni.

Feladatleírás:

Figyeld meg a dokumentumfilm részletet! Képzeld magad a dolgozó nők helyébe! Könnyű vagy nehéz volt a munkájuk? Indokold a választásod!

I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján (1. szint) Élőlény vagyok

A feladat célja:

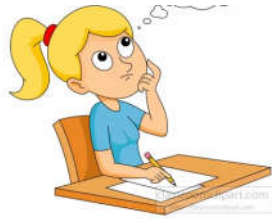
A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt személlyel /élőlénnel, bele tudja élni magát a helyzetébe, és meg tudja azt fogalmazni.

Feladatleírás:

Figyeld meg a képet! Képzeld magad a koala helyébe! Milyen probléma figyelhető meg a képen? Mi lehet a következménye?

I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján
(1. szint) Élőlény vagyok

A feladat célja:

A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt személlyel /élőlénnel, bele tudja élni magát a helyzetébe, és meg tudja azt fogalmazni.

Feladatleírás:

Figyeld meg a képet! Képzeld magad a pelikán/mentést végző személy helyébe! Írd le a képről eszedbe jutó gondolataidat olyan sorrendben, ahogyan jönnek!

I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján (1. szint) Élőlény vagyok

A feladat célja:

A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt személlyel /élőlénnel, bele tudja élni magát a helyzetébe, és meg tudja azt fogalmazni.

Feladatleírás:

Figyeld meg a szomáliai menekülttábor bemutató képet! Képzeld magad a benne élők helyzetébe! Miért hagyhatták el otthonaikat? Milyen problémákkal kell megküzdeniük?

I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján (2. szint) Tárgy vagyok

A feladat célja:

A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt tárggyal/építménnyel/fogalommal és bele tudja élni magát a szerepébe, az emberrel való kapcsolatába.

Feladatleírás:

Figyeld meg a képet! Képzeld magad a műanyag palackok helyébe! Írd le a képről eszedbe jutó gondolataidat úgy, mintha te lennél egy palack! Arról számolj be, hogyan lettél és cserébe mit nyújtasz az embereknek!

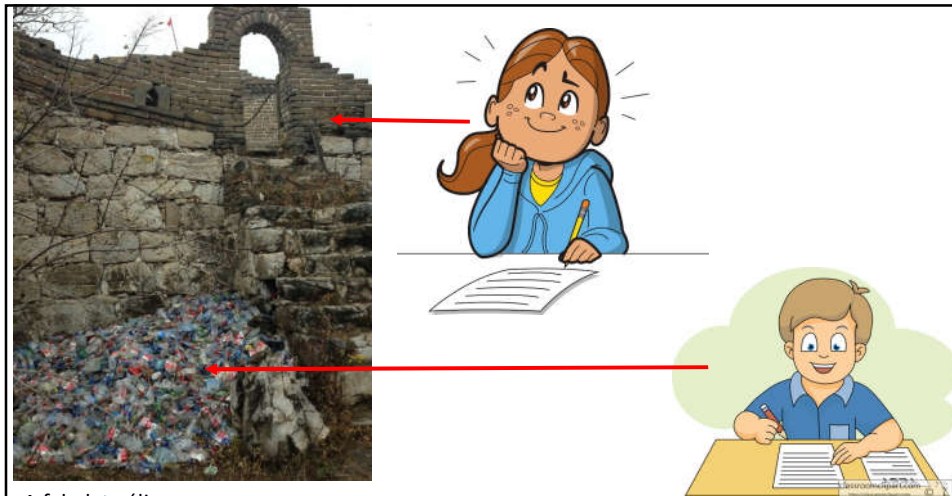
I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján (2. szint) Tárgy vagyok

Elvárható teljesítmény:

Pl. *Előállításomon sok ember fáradozott. A kőolajat ki kellett bányászniuk a Föld mélyéből, le kell párolni, hogy műanyagot csinálhassanak belőle. Majd formába öntötték, így pöffeszkedhettem, ha nem is kedvem szerint. Az emberek tárolhattak bennem mindenféle folyadékot. Ha kifogyott belőlem, amit belémpalackoztak, újra és újra feltölthettek mással. És mit tesznek ők velem „hálából”? Összenyomorítanak, mert terjedelmes teher vagyok nekik.*

A feladat célja:
A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt tárggyal/építménnyel/fogalommal és bele tudja élni magát a szerepébe, az emberrel való kapcsolatába.

Feladatleírás:
Figyeld meg a képet! Képzeld magad a kínai Nagy Fal/műanyagflakon helyébe! Írd le a képről eszedbe jutó gondolataidat olyan sorrendben, ahogyan jönnek!

*Sok embert láttam már több ezer év alatt.
Voltak, akik fegyverrel a kézben jöttek,
megpróbáltak megmászni, lerombolni. De
napjainkban egyre többen jönnek, igaz, nem
fegyverrel, hanem flakonnal a kezükben. Ők a
turisták. Szükségük is van a vízre, mert ide
eljutni, megmászni a nyári melegben nem is
olyan egyszerű. De milyen hálátlanok, miután
kiitták a vizet, egyszerűen csak eldobják és itt
hagyják. Elcsúfítják a lépcsőfelfjárómat.
Mennyivel hálásabb lennék, ha segítenének
újraépíteni leomladozó részeimet!*

I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján (2. szint) Tárgy vagyok

A feladat célja:

A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt tárggyal/építménnyel/fogalommal és bele tudja élni magát a szerepébe, az emberrel való kapcsolatába.

Feladatleírás:

Figyeld meg a képet! Képzeld magad a roncsrepülő helyébe! Írd le a képről eszedbe jutó gondolataidat olyan sorrendben, ahogyan jönnek!

I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján (2. szint) Tárgy vagyok

A feladat célja:

A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt tárggyal/építménnyel/fogalommal és bele tudja élni magát a szerepébe, az emberrel való kapcsolatába.

Feladatleírás:

Figyeld meg a képet! Képzeld magad a roncshajó helyébe! Írd le a képről eszedbe jutó gondolataidat olyan sorrendben, ahogyan jönnek!

I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján (2. szint) Tárgy/élőlény vagyok

A feladat célja:

A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt tárggyal/élőlénnyel, bele tudja élni magát a helyzetébe, és meg tudja azt fogalmazni.

Feladatleírás:

Figyeld meg a képet! Képzeld magad a kávébab helyébe! Írd le a képről eszedbe jutó gondolataidat olyan sorrendben, ahogyan jönnek!

I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján (3. szint) Jelenség vagyok

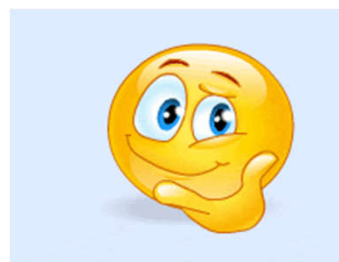

A feladat célja:

A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt jelenséggel, bele tudja élni magát a helyzetébe, és meg tudja azt fogalmazni.

Feladatleírás:

Figyeld meg a képet! Képzeld magad a ciklon helyébe! Írd le a képről eszedbe jutó gondolataidat olyan sorrendben, ahogyan jönnek!

I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása látvány alapján (3. szint) Jelenség vagyok

A feladat célja:

A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt jelenséggel/folyamattal, és rendszerezni tudja azzal kapcsolatos gondolatait.

Feladatleírás:

Figyeld meg a Kairóban készült képet! Mely jelenséget ábrázolja? Képzeld magad a jelenség/alvó férfi helyébe! Írd le a képről eszedbe jutó gondolataidat, majd rendszerezd azokat aszerint, hogy pozitívak vagy negatívak!

I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása tények alapján (4. szint) Ismert személy vagyok

1.

2.

A feladat célja:

A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt személlyel. A róla alkotott elsődleges elképzeléseit legyen képes módosítani információk alapján, és bele tudja élni magát a szerepébe, a helyzetébe.

3.

https://index.hu/tudomany/til/2016/03/21/akar_az_egyhaznak_is_igaza_lehetett_400_eve_galileivel_szemben/

I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása tények alapján (4. szint) Ismert személy vagyok

Feladatleírás:

Figyeld meg a 1. képet! Szerinted ki lehet ő, mit gondolsz a világról?

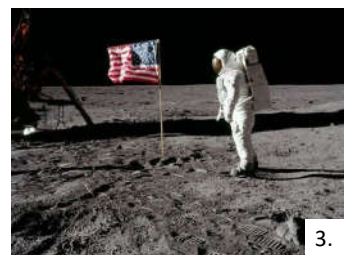
Figyeld meg a 2. képet! Mennyivel többet árul el ez a kép az adott személyről?

Nézd meg a 3. képet is! Még mindig ugyanazt gondolsz róla? Módosítsd az előbb leírt gondolataidat, ha szükséges! Nézz utána, ki volt, mit csinált Galilei! Nézd meg újra a képeket! Mit gondoltál jól? Miben tévedtél? Mit módosítanál a vele kapcsolatos előzetes elképzeléseiden?

I. Empatikus készség

Beleélő képesség feltámasztása tények alapján (4. szint) Ismert személy vagyok

A feladat célja:

A tanuló egy kép alapján azonosulni tudjon az ábrázolt személlyel. A róla alkotott elsődleges elképzeléseit legyen képes módosítani információk alapján, és bele tudja élni magát a szerepébe, a helyzetébe.

I. Empatikus készség

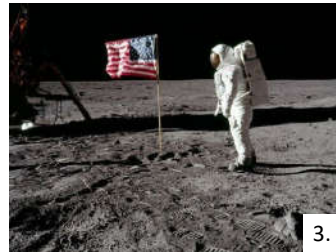
Beleélő képesség feltámasztása tények alapján (4. szint) Ismert személy vagyok

1.

2.

3.

Feladatleírás:

Figyeld meg a 1. képet! Szerinted ki lehet ő, mit gondol a világról?

Figyeld meg a 2. képet! Mennyivel többet árul el ez a kép az adott személyről?

Nézd meg a 3. képet is! Még mindig ugyanazt gondolod róla? Módosítsd az előbb leírt gondolataidat, ha szükséges! Nézz utána, ki volt, mit csinált Neil Armstrong! Nézd meg újra a képeket! Mit gondoltál jól? Miben tévedtél? Mit módosítanál a vele kapcsolatos előzetes elképzeléseiden?